

УДК 37.08

DOI 10.18372/2786-5487.1.15846

Жорнова Олена Іллівна

доктор педагогічних наук, професор,
Київська муніципальна академія музики ім. Р.М. Глієра,
м. Київ, Україна

Жорнова Ольга Іллівна

доктор педагогічних наук, професор,
Київська муніципальна академія музики ім. Р.М. Глієра,
м. Київ, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТНІ ДОСЛІДЖЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ ГАРМОНІЗАЦІЇ ДОСВІДУ ОБМІНУ ДАНИМИ)

***Анотація.** Стаття висвітлює результати однією з перших спроб вивчити особливості залучення викладачів ЗВО до обміну емпіричними даними. Спираючись на отримані дані, а також результати їх аналізу, ми переконалися в наявності у викладачів узгодженого застосування способів обміну даними. Описано різні види конфігурацій узгодженого застосування способів обміну емпіричними даними. Результати дослідження можуть бути використані менеджментом ЗВО з метою оптимізації залучення викладачів в обмін емпіричними даними.*

***Ключові слова:** викладачі ЗВО, освітні дослідження, обмін даними, досвід обміну даними, залучення до обміну даними.*

***Annotation.** The article highlights the results of one of the first attempts to study the features of academic staff engagement in the empirical data sharing. Based on the data obtained, as well as on the results of their analysis, we made sure that the academic staff have consistent data sharing experience. The study describes different types of configurations of concerted efforts to use methods of empirical data sharing. The results of the study can be used by university management to optimize the data sharing engagement of academic staff.*

***Key words:** academic staff, educational researches, data sharing, data sharing experience, data sharing engagement.*

Одним із ключових питань для вчених, які працюють в сфері освітніх досліджень як за кордоном, так і в Україні, було і залишається питання про довіру до результатів емпіричних досліджень. У різних формулюваннях і контекстах, воно так чи інакше пов'язане з невдоволенням існуючою практикою та її критикою [1-3]. Актуальність даного дослідження полягає у розв'язанні суперечності між необхідними спільними зусиллями для підвищення якості освітніх емпіричних досліджень і недостатнім залученням викладачів вітчизняних ЗВО у обмін емпіричними даними.

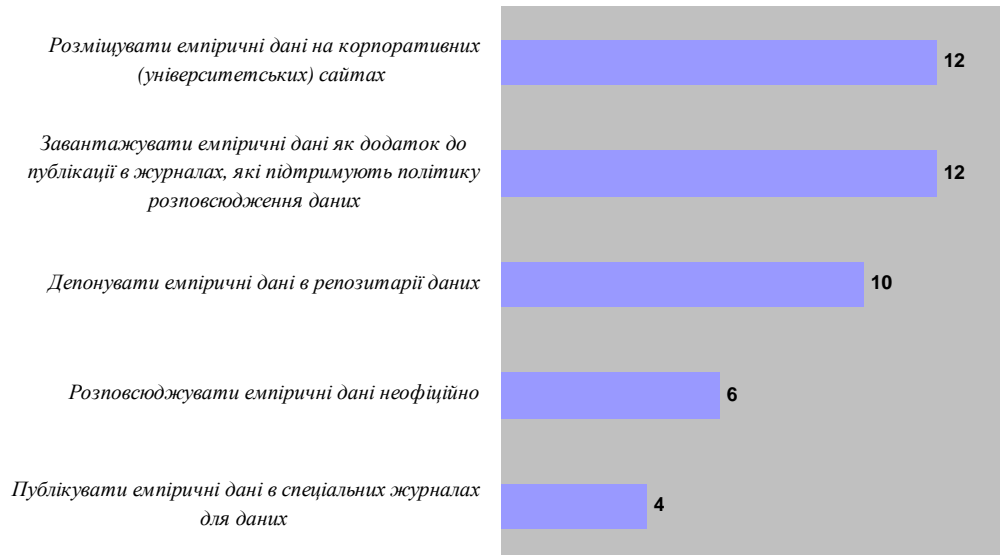
Мета статті – обговорити результати вивчення особливостей залучення викладачів ЗВО у обмін даними.

Для отримання відповіді на питання: Якою мірою докладені викладачами зусилля для обміну даними узгоджені між собою?, – було проведене анкетування викладачів [4]. Зазначимо, що залучення викладачів у обмін даними розглядається диспозиціонально, тобто, як їх обдуманий намір докладати зусилля, спрямовані на надання зібраних емпіричних даних для вільного поширення і повторного використання іншими дослідниками.

У трійку найбільш прийнятних способів поширення даних увійшли: а) їхнє розміщення на університетських сайтах (27%), б) завантаження даних у якості додатку до публікації (27%) та в) депонування їх у репозитарії даних (23%). Найменш бажані респондентами способи поширення даних – публікація їх у спеціальних журналах для даних (9%) та застосування неофіційних способів (14%). Виразно проявлені зусилля: а) підтримувати

внутрішньовузівський обмін знаннями, що корелює з твердженням [5]; б) залишити за собою монопольну першість на аналіз зібраних ЕД; в) зберегати їх у спеціально призначеному для цього місці.

Неофіційно обмінюватися даними воліють всього 14%, що можна інтерпретувати як рідкісну практику серед викладачів ЗВО. Серед можливих пояснень: відсутність запиту на подібний обмін; зорієнтованість на більш високий рівень обміну; прагнення більш популярного майданчика для обміну. Ми схильні вважати, що саме друге пояснення більшою мірою узгоджується з отриманими результатами. Уподобання респондентів у способах обміну емпіричними даними представлені на рис. 1.

Рис. 1. Розповсюдженість способів обміну даними

У відповідях на питання щодо ролі способів обміну емпіричними даними виявлена центральна тенденція у визначенні їхньої важливості – оцінка «важливо». Нижче наведені кількість та частка виборів кожного способу:

- Додаток до публікації: 24 / 54,5%;
- Депонування в репозитарії даних: 26 / 59,1%;
- Розміщення на корпоративних (університетських) сайтах: 24 / 54,5%;
- Публікація у спеціальних журналах для даних: 25 / 56,8%;
- Неофіційний обмін даними: 21 / 47,7%.

Як видно з наведених даних, лише неофіційний обмін визнається важливим способом менше, ніж половиною респондентів. Отже, можна констатувати, що незважаючи на наявність істотних відмінностей у найбільш прийнятних для викладачів способах обміну даними, в цілому виявлено несуперечливу їх апробацію.

Які ж різновиди конфігурацій узгодженого застосування способів обміну наявні в отриманих відповідях? Під конфігурацією узгодженого застосування ми розуміємо взаємну сполучуваність найбільш прийнятного способу з іншими способами обміну емпіричними даними.

Аналіз отриманих даних дає підстави говорити, що:

- найпоширеніша конфігурація, коли найбільш прийнятний для респондента спосіб так само важливий, як і інші способи (оцінку «важливо» отримує, принаймні, ще один спосіб, крім прийнятного) – 18 разів. Цей вид ми назвали зорієтованими зусиллями;

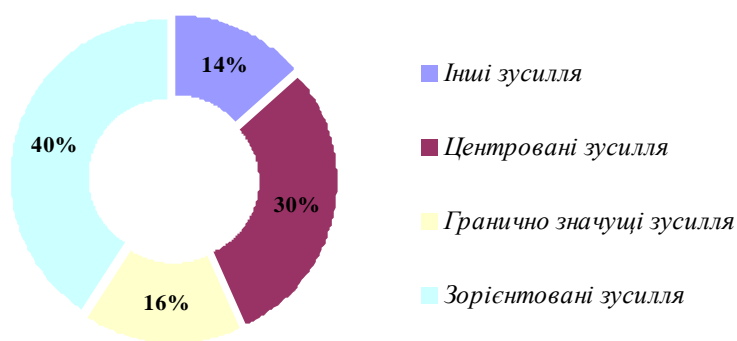
- наступна за нею конфігурація, коли найбільш прийнятний спосіб є найбільш важливим з усіх способів (оцінку «дуже важливо» отримує тільки найбільш прийнятний спосіб) – 13 разів. Цей вид ми назвали центрованими зусиллями.

Також має місце і конфігурація, яка зустрілася 7 разів і названа нами «гранично значущі зусилля» – коли роль способу як «дуже важлива» визначена не тільки для найбільш прийняттого способу.

Серед поодиноких конфігурацій відзначимо наступні: а) коли найбільш прийнятний спосіб – єдиний, роль якого можна оцінити; б) коли його роль взагалі не можуть оцінити; в) коли роль інших способів важлива, а найбільш прийняттого — неважлива; г) коли роль найбільш прийняттого способу не відрізняється від “зовсім неважливої” або “неважливої”, що відіграють інші способи.

В цілому, конфігурації з негативною оцінкою ролі найбільш прийняттого способу зустрічаються незрівнянно рідше, ніж конфігурації з позитивною. Інші спостерігаються у 40 із 44-х респондентів, тобто майже в 91%.

На рис. 2 представлені частки описаних вище конфігурацій. До групи «Інші зусилля» увійшли поодинокі конфігурації.

Рис. 2. Конфігурації узгодженого застосування способів обміну даними

Отже, є підстави говорити про поширеність несуперечливої апробації різних способів обміну емпіричними даними. Окремо слід відзначити, що всі види встановлених конфігурацій потребують від викладача ЗВО чималих часових витрат.

Подальші дослідження варто зосередити, насамперед, на перевірці того, чи можуть визначені конфігурації узгодженого застосування способів обміну даними бути екстрапольовані на інші категорії дослідників.

Список використаних джерел

1. Bridges D. 'Rigour', 'discipline' and the 'systematic' in educational research – and why they matter [Електрон. ресурс] // European Educational Research Journal. 2019 Vol; 18 (5). Pp. 499-512. Режим доступу: DOI:10.1177/1474904119868558
2. Fim'yar O, Kushnir I, Vitrukh M. Understanding Ukrainian pedagogical sciences through textbook analysis of four 'Pedagogy' textbooks [Електрон. ресурс] // European Educational Research Journal. 2019. Vol.18(5). Pp. 576-595. Режим доступу: DOI:10.1177/1474904119866516
3. Эмпирические исследования для реформирования образования в Украине : Сб. материалов 1й Международной научной конференции Украинской ассоциации исследователей образования (11 февраля 2017 г.) [Електрон. ресурс] / Под ред. С. Щудло, О. Заболотной, О. Ковальчук. Киев – Дрогобыч : ТЗОВ «Трек-ЛТД», 2017. – 214 с. Режим доступу: http://www.uera.org.ua/sites/default/files/2017-07/UERA_Conference_Abstract_Selection_2017.pdf (на укр.)
4. Zhornova O., Zhornova O. Sharing Empirical Data [Електрон. Ресурс] // Mendeley Data. 2021. V1. Режим доступу: DOI: 10.17632/64dp6kpk7c.1
5. Благоев Е.Ю., Плешкова А.Ю. Барьеры к обмену знаниями в административных подразделениях высших учебных заведений [Електрон. Ресурс] // Креативная экономика. 2017. – Том 11. – № 3. – С. 285-302. Режим доступу: DOI:10.18334/ce.11.3.37708